

Dušan Vávra: Guo Xiangův komentář k Vnitřním kapitolám díla Zhuangzi
(posudek oponentky)

Autor studuje Guo Xiangův komentář ke knize Zhuangzi (Vnitřní kapitoly) z nové perspektivy, v níž klade do popředí dobový společenský a intelektuální kontext. Tím se přirozeně dostává ke studiu komentářů jako „žánru“ charakteristického pro čínskou vzdělanost od doby dynastie Han. Zohledňuje také historické souvislosti a zejména „privatizaci“ vzdělanosti na sklonku dynastie Han. Značný prostor věnuje vedle Guo Xiangova komentáře takého Wang Biho komentáři k Daodejingu, tradičně chápanému jako jistý protipól ke Guo Xiangovi. Teprve na základě toho v závěru předkládá stručnou charakteristiku cílů Guo Xiangovy nauky.

Rozvržení práce, kde autor postupuje od historicky pojatého představení čínské tradice komentování, jež se rozvinula v Číně v období bezprostředně předcházejícím době studovaných děl, přes pojednání o dobovém a společenském kontextu, v němž studovaná díla vznikala, až k formální analýze komentářů, je logické a vede zřetelně k novým pohledům na studovanou problematiku. Výklad doprovázejí vhodně zvolené citace ze studovaných děl v překladu autora práce. Na základě takto provedeného rozboru a snesených argumentů autor posléze dochází k přesvědčivým závěrům. O nosnosti zvoleného postupu svědčí skutečnost, že autor dokáže přesvědčivě kriticky zhodnotit některé dílčí názory obecně zastávané uznávanými autory.

V závěru autor sice nedochází k zásadnímu přehodnocení smyslu Guo Xiangovy interpretace Zhuangzia („primárním cílem komentáře skutečně je zformulovat diskursivně „temné principy“ díla Zhuangzi pro toto vědění samo“), nicméně provedená analýza tento názor staví do nového světla a dodává mu na závažnosti. Oceňuji zejména metodologický přínos této práce pro další studium čínských filosofických textů.

V práci je řada citátů přeložených autorem z velmi náročných čínských textů. Vzhledem ke krátkosti času, který jsem měla k posouzení, nemohla jsem překlady podrobně porovnat s originálem, nicméně na první čtení zde neshledávám žádné závažnější nedostatky. Následuje několik drobných připomínek, některé spíš jako podnět k diskusi než jako kritika:

s. 23 Eseje o Dao a De (*Daodelun*) – lépe snad Pojednání o Dao a De

pět pohybů (*wuxing*) – překlad se mi líbí, otázkou je, nakolik má cenu zavádět nový způsob překladu, pokud není hlavním námětem práce (zasloužilo by si každopádně poznámku)

weiyang – „skrytá slova“ ?? (diskutovali jsme o tom již v souvislosti s článkem pro SOS, moje námitky byly celkem spolehlivě vyvráceny, nicméně stále nejsem s překladem spokojena)

jméno z ní není „přízvisko“ (to by bylo jméno hao), ale tzv. druhé jméno, někdy označované jako „zdvořilostní“ či „veřejné“

Shishuo xinyu – je překládáno dvěma způsoby: Nová vyprávění z elegantního světa, Nové podání vyprávění o světě

Autor shromáždil bohatou literaturu k tématu a plně ji využil. Práce zaslouží vysoké ocenění i po formální stránce, zejména co se týče způsobu promyšlené práce s literaturou.

V práci se u některých vyskytuje pravopis, který se mi zdá nesprávný: diskuze, diskurzivní, nóvum . To jsou však maličkosti a celkově je práce psána kultivovaným a velmi precizním jazykem s minimem překlepů a chyb.

Práce vrchovatě naplňuje požadavky kladené na magisterskou práci a doporučuji její hodnocení známkou výborně.

Otázky do diskuse:

Jaký je tedy smysl komentářů zhangju, pakliže jsou jistým protipólem xungu usilujícím o postižení „podstatného významu“ skrze glosy k významu jednotlivých slov? A jak rozšířené byly tyto komentáře po pádu dynastie Han?

Nakolik byly filologické komentáře za dynastie Han podřízeny ideologickým cílům?

Konzultoval jste svoje překlady ukázek s překlady do jiných západních jazyků?

19.9.2007

Olga Lomová